

HISTORISCHE VERENIGING BERGEN NH

Nieuwsblad

Maart 2013

HISTORISCHE VERENIGING BERGEN NH

Agenda Voorjaar 2013

Donderdag 21 maart	Algemene Leden Vergadering
Lezing na de pauze	
Zaterdag 23, zondag 24 maart	Excursie: Boerderij Jan en Lia Zwakman
Zaterdag 13 en zondag 14 april	Excursie: Gasterij het Woud / Huize Schuylenburg
Zaterdag 18 mei	Excursie: Oorlogsherinneringen, een fietstocht langs markante plaatsen
Zaterdag 25 mei	Steunpilarendag
Zaterdag 22 juni	Jubileum Historische Vereniging Bergen NH

Schilders in en rondom Bergen

Tijdens de lezing nemen we het schildersechtpaar Else Berg en Mommie Schwarz als uitgangspunt.

Dit kunstenaarsechtpaar speelt gedurende het Interbellum een belangrijke rol in de Nederlandse kunstwereld.

Ze wonen in Berlijn, Parijs, Amsterdam, Bergen en Schoorl.

We maken kennis met het culturele klimaat in Europa aan het begin van de 20e eeuw. We zien hoe Jan Sluijters en Leo Gestel in de Franse hoofdstad in de ban raken van het kubisme van Picasso en Braque.

Eind 1913 reizen Else Berg en Mommie Schwarz samen met Leo Gestel en zijn vriendin An Overtoom via Parijs naar Barcelona.

Aangekomen in Mallorca wordt hun palet ogenblikkelijk in zon gedoopt.

Bijna al hun werk glanst in het voorjaarslicht. Alles is door zonlicht omgeven.

Je ervaart, je voelt en proeft de Méditerranée. Na hun terugkomst uit Spanje vestigen Berg en Schwarz zich in 1914 in Amsterdam. Maar met regelmaat verblijven ze in Bergen en Schoorl waar ze in contact komen met collega-schilders en bevriend raken met Leo Gestel en Charley Toorop.

Rond 1920 woont Charley Toorop, na een mislukt huwelijk, in Amsterdam in de gekraakte villa Meerhuizen aan de Amstel. We leren het leven in de villa kennen door de ogen van Maaïke van Domselaer die daar samen met haar man is komen wonen. In de villa woont ook Thé Lau (de grootvader van de gelijknamige popmuzikant en zanger van The Scene).

Over de schilder Thé Lau zijn veel verhalen in omloop.

Zijn temperamentvolle karakter en flamboyante verschijning zijn onderwerp van veel schriftelijke en mondelinge anekdotes. De mooiste verhalen komen van Maaïke van Domselaer, de vrouw van de componist Jacob van Domselaer, die later in Bergen is gaan wonen. In brieven aan haar dochter beschrijft ze op kostelijke wijze over de periode dat zij in de kunstenaarskolonie Meerhuizen woonde en de belevenissen met Thé Lau in het bijzonder. Na zijn verblijf in Amsterdam strijkt Thé Lau in Schoorl neer.

De lezing geeft een mooi overzicht van het culturele leven aan het begin van de twintigste eeuw en wordt afgesloten met een kort overzicht van de schilder Dirk Filarski.

Op 12 november 1942 werden Else Berg en Mommie Schwarz opgepakt en op 16 november via Westerbork op transport gesteld naar Auschwitz waar zij drie dagen later werden vermoord

*Hun atelierwoningen in de Amsterdamse Pijp waren ontmoetingsplaatsen voor beeldende kunstenaars, schrijvers en musici in die tijd.
Ze woonden en werkten ook lange tijd in het Bergen waar ze hun collega schilders steeds weer wisten te inspireren.*

*Else Berg werd op 19 februari 1877 in Ratibor (Opper-Silezië) geboren als dochter van een joodse sigarenfabrikant.
Ze kwam dus uit een bevoorrecht milieu.
Eind negentiende eeuw vertrok ze naar Berlijn, huurde er een atelier dat een trefpunt werd in de Berlijnse schilderswereld.
Haar neef Mommie Schwarz (die in Zwolle was geboren en waarmee ze later zou trouwen) had zich als kunstenaar in de Verenigde Staten gevestigd.
Hij zocht Else Berg op in 1909 in Berlijn.
Kort daarna vertrokken beiden naar Parijs om daar de nieuwste ontwikkelingen in de kunst van nabij mee te maken.*

Het werk van Schwarz en Berg maakten grote veranderingen door tijdens deze maanden op Mallorca. Niet eerder schilderden zij landschappen die bijna volledig uit kleursegmenten waren opgebouwd. De kunstenaars daagden elkaar uit en verkenden de grenzen van hun mogelijkheden.

Het is opvallend dat er nauwelijks nog onderscheid te maken is tussen deze werken van de schilders. Het is onmogelijk om te bepalen wie wie beïnvloedde.

Van de bestuurstafel:

- * Om ons leden aantal op peil te houden, u weet wij streven naar een leden aantal van boven de 1500, zoekt het bestuur niet alleen steun bij u om u in te zetten voor werving van nieuwe leden; ook binnen het bestuur worden activiteiten ondernomen. Een voorbeeld daarvan wil ik u niet onthouden.
- * Tijdens de afgelopen Kerstmarkt was het bestuur van de HVB traditiegetrouw aanwezig in de persoon van Marry Ranzijn en Frank Perquin. Ondanks de kou zijn heel wat bezoekers van de Kerstmarkt langs “onze” kraam gekomen waar zij door Marry en Frank enthousiast te woord werden gestaan. Dit resulteerde in een goede opbrengst: 11 nieuwe leden hebben zich aangemeld en de verkoop van Straatnamenboeken, Themanummers en Kronieken heeft € 256,- opgebracht. Als klap op de vuurpijl is er spontaan een sponsor gekomen die een bedrag van € 500,- geeft voor het uitvoeren van de plannen ten gunste van het jubileum. Al met al een voortreffelijke score.
- * Een ander punt is het goed laten rouleren van de tijdschriften die wij ontvangen van de regio verenigingen; het bestuur heeft hiervoor de navolgende procedure vastgesteld:
 - alle tijdschriften worden opgeslagen bij Louis Witte op de Van Blaaderenweg 10A (het bedrijf Forest Bergen);
 - de lezerskring bestaat uit bestuursleden en leden van Histon, deze kunnen de tijdschriften ter plekke lezen.
- * Qua publiciteit en PR krijgen wij van RTV 80 de mogelijkheid onze vereniging te promoten. Daar zullen wij in de toekomst gebruik van gaan maken, zeker met het oog op ons 20-jarig jubileum.
- * Referent t.b.v. fondswerving: voor het verwerven van gelden bij goede doelen fondsen is het noodzakelijk referenten te kunnen noemen die de doelstelling van onze vereniging onderschrijven. Prominente Bergenenaren hebben te kennen gegeven hiervoor beschikbaar te zijn: Hetty Hafkamp onze burgemeester, (oud) notaris Anton Res en de nieuwe directeur van museum Kranenburgh Kees Wieringa.
- * Regiobijeenkomst Historische Verenigingen 12 november jl. Parkhotel. Dit jaar was de HVB gastheer voor de jaarlijkse bijeenkomst van een aantal regio historische verenigingen.

Aanwezig waren vertegenwoordigers van Alkmaar, Egmond, Heiloo, Koedijk, Limmen en Oudorp.

Van het HVB-bestuur waren aanwezig, Marry Ranzijn, Stella Schrijver, Leo Rothier, Rein v.d. Sluijs, Guillaume van Weele, Coos Ursum en Niek Weel.

Met een open agenda, werden wetenswaardigheden en activiteiten uitgewisseld.

De conclusie; een zinvolle bijeenkomst waar bij bleek dat we nog we nog veel van elkaar kunnen leren. De volgende bijeenkomst wordt in november a.s. georganiseerd door Egmond.

Niek Weel.

Nieuws van de redactie

Zoals u van ons gewend bent, ook nu weer een bijdrage over het reilen en zeilen van de Kroniekredactie. De portefeuille met kopij is redelijk gevuld, al kan het natuurlijk nooit teveel zijn. Wat dat betreft is het jammer dat op onze oproep voor auteurs aan de hand van de ‘Lijst van onderwerpen voor een publicatie’ nog weinig reactie is gekomen; het bleef in feite oorverdovend stil... Maar het spreekwoord zegt: “Wat niet is, kan komen”. Daarom hebben we de hoop nog niet helemaal opgegeven om langs deze weg nog eens auteurs aan te moedigen hun verhalen over het vroegere Bergen met 1500 leden te delen; de redactie is altijd bereid met het schrijven te assisteren...

De afgelopen twee nummers heeft u kunnen vaststellen dat op bescheiden schaal is gewerkt met kleur in de Bergense Kroniek. Een experiment dat wat ons betreft geslaagd is; ons blad heeft er een extra dimensie door gekregen. Met kleur kun je zoveel méér laten zien! Hopelijk denkt u er net zo over en heeft u van dat extra genoten. In elk geval ziet u er een stukje van de bescheiden contributieverhoging in terug.

Er wordt onderhand aan één themanummer gewerkt en aan het volgende wordt de eerste hand gelegd. Aan ons komende themanummer over de komst van Gas & Electric wordt door twee auteurs inmiddels de ‘beruchte’ laatste hand gelegd. Daarbij zijn we in afwachting van een hopelijk gunstig bericht van Liander op ons verzoek om een financiële bijdrage in de kosten. Met de in-beweging-gekomen energiemarkt buitelen de leveranciers over elkaar heen als het gaat om het binnenhalen van klanten. Liander is de netwerkbeheerder van onze energievoorziening, en daar mee de enige constante factor op die energiemarkt en zodoende is Liander voor onze vereniging het aangewezen aanspreekpunt om de uitgave van ons themanummer over de komst van energie in Bergen en Bergen aan Zee mede mogelijk te maken. In dit verband kunnen wij u alvast een geheimpje verklappen. Wist u dat Bergen één van de eerste, zo niet dé eerste gemeente uit de Kop van Noord-Holland is geweest die op het elektriciteitsnet werd aangesloten? Zo ziet u dat onze gemeente in meer opzichten als bijzonder mag worden gezien.

Het volgende themanummer “Oude Hof”, dat voor 2014 staat gepland, wordt inmiddels in de steigers gezet en wel door drie auteurs. Daarover een andere keer meer.

Rein van der Sluijs

Verslag secretaris over 2012

Ook in 2012 bleek de vereniging een levendig bestaan te leiden.

Een bewerkelijke klus werd afgerond, te weten de aanpassing van de statuten van de vereniging. Ooit 20 jaar geleden waren onze statuten opgezet in een tijd waarin de historische vereniging Alkmaar zo'n 150 leden telde en de initiatiefnemers in Bergen dachten misschien wel te kunnen groeien tot 50 leden. Inmiddels tellen we zoals bekend rond 1500 leden. Hoogste tijd dus om onze statuten te moderniseren. Grote trekker in deze activiteit was Rein van der Sluijs die er heel veel tijd in heeft gestopt en daarbij belangeloos werd ondersteund door notaris Res.

Het eindresultaat werd in twee rondes aan de leden voorgelegd. De eerste keer tijdens de Voorjaarbijeenkomst op 29 maart en daarna nogmaals met de verwerkte opmerkingen in een extra ledenvergadering op 26 april.

Er verschenen 2 Nieuwsbladen en 2 Kronieken met interessante bijdragen van onze leden die onderzoek, historisch besef en tekstvastheid hoog in hun vaandel hebben staan. Aan de orde kwamen een oude stolpboerderij op de Piet Boendermakerweg, de voormalige melkfabriek Wilhelmina, de aquarellen van de heer Gerry de Wit die al voor de oorlog met zijn ouders in Bergen op vakantie kwam en dat later zelf ook bleef doen en heel veel aquarellen maakte van punten in en rond Bergen, een architectuurgeschiedenis in de notendop naar aanleiding van markante gebouwen in Bergen, een studie naar het voor- geslacht van Studler van Surck, een studie naar de medische zorg in Bergen vanaf 1800 en herinneringen aan de gelagkamer van het Berger Veerhuis en de Kookwinkel van Henk Geerts.

Daarnaast werden excursies georganiseerd zoals: de sporen van Bello, de Noorderhoeve, het voormalige vliegveld, de Philisteinse molen, een historische wandeling door Bergen en een excursie naar de Petrus en Paulus kerk.

Op 29 maart hielden we onze Voorjaarbijeenkomst met voor de pauze een ledenvergadering waarin Piet Vijn, Willem Jan Bleys en Steven de Wit door de leden tot lid van verdienste werden benoemd. Na het huishoudelijk deel hield Jaap Schoen een lezing over uurwerken en de tijd.

In april hielden Piet Mooij en Leo Rotthier in de bibliotheek een lezing over "Bergen toen en nu". Een lezing die binnen een week na de aankondiging in De Duinstreek al uitverkocht was. Ook in april werden de in werkgroepen actieve leden, de zogenaamde steunpilaren, onthaald op de Steunpilarendag. Deze werd deze keer georganiseerd in het Harmonie gebouw op het Plein. Voor de belangstellenden had Henk Jellema een wandeling met professionele uitleg door Park Meerwijk georganiseerd. Na terugkomst wachtten de deel-

nemers een versnapering en een presentatie over de geschiedenis van de Harmonie en het Harmonie gebouw, dat helaas op de nominatie staat te worden gesloopt. Daarmee is de Harmonie op zoek naar een nieuwe oefenlocatie. Dus als iemand daar een oplossing voor weet, dan horen zij dat graag. In een uitgebreide nazit met muzikale omlijsting door de Harmonie kon iedereen elkaar weer bijpraten.

Na afloop ontvingen de Steunpilaren een prachtige reproductie van de kaart van Johannes Blaeu uit 1660 van Bergen.

Op 27 april werden Piet Mooij en Niek Weel verrast met hun Koninklijke onderscheiding. Vreugde en verdriet wisselden elkaar af, want kort daarop moesten we afscheid nemen van de op 4 mei overleden Piet Vijn. Zijn actieve pen is voorgoed neergelegd. De resultaten daarvan kunnen we nog zien in de laatst verschenen kroniek en die van begin volgend jaar.

In juni kwam een uitgebreide delegatie van de Historische Vereniging van Leeuwarden op bezoek. Zij bezochten Huize Glorie en kregen een rondleiding in Bergen, beide verzorgd door Wim Jan Schotten en Leo Rotthier, die bovendien voor fantastisch mooi weer hadden gezorgd.

In oktober hadden wij onze najaar bijeenkomst met daarin een kort huishoudelijk deel waarin de begroting voor 2013 werd gepresenteerd en door de leden goedgekeurd, gevolgd door een interessante lezing door Simon Giling met als thema “Schilders in en rondom Bergen”.

In november trad de vereniging op als gastheer voor een bijeenkomst met de historische verenigingen uit de omgeving, waarbij we kennis konden nemen van wat er allemaal aan activiteiten bij de verschillende verenigingen plaatsvindt.

Het bestuur vergaderde het afgelopen jaar zeven keer met een gemiddelde vergaderduur van drie uur en tien minuten. Daarnaast waren en zijn Stella (PR) en Marry (penningmeester), gesteund door Coos Ursem en twee bestuursleden druk bezig met het organiseren van de viering van ons 20-jarig bestaan in 2013. Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden is het vinden van sponsors om er een gedenkwaardige dag van te maken.

In de loop van het jaar heeft Barbara Jensen voor de ledenadministratie versterking gekregen in de persoon van Annie Vlaar. Vanaf de zomermaanden is getracht een sponsor te vinden voor het nog te verschijnen themanummer over 100 jaar elektriciteit in Bergen. Dit is helaas niet gelukt, een ieder houdt de hand op de knip.

Guillaume van Weele.

In memoriam

Helaas is ons oud excursie-commissielid Cees Winder woensdag 9 januari 2013 overleden.

Cees was altijd zeer betrokken bij de HVB en een enthousiast rondleider.

Hij vertelde vaak mooie verhalen waar we erg om konden lachen.

Cees heeft zich enorm ingezet en was niet voor niets benoemd tot Lid van Verdienste van de HVB.

We zullen Cees erg missen en wij wensen zijn vrouw Truus en hun kinderen klein- en achterkleinkinderen en verdere familie en vrienden veel sterkte met het verlies van Cees.

Leo Rotthier.

Van de Redactie

Ook de Najaarskroniek blijkt weer in goede aarde te zijn gevallen, getuige positieve reacties op de artikelen over Studler van Zurck, over Medische zorg in Bergen, over het Berger Veerhuis, en noem verder maar op: altijd bemoedigende feed-back voor auteurs en redactie. Wat het artikel over de kunstenares Gisele W v.d.G betreft: verschillende lezers wezen ons erop dat het minder juist is, haar tot de Bergense School te rekenen.

Maar... de blik is inmiddels al weer lang naar voren gericht, waar ons de presentatie van een verlaat themanummer wacht, waarvan het onderwerp inmiddels beperkt is tot de komst van alleen electriciteit in Bergen; de komst van gas in Bergen krijgt later apart een plaats als fors artikel in de Kroniek, is het idee. Daarnaast staan alweer in de steigers: de Voorjaarskroniek, volgepland, (er is trouwens een gevarieerd aanbod van artikelen voor komende nummers) en niet in de laatste plaats te noemen: de concepttekst van de Bergense Canon, ons jubileumgeschenk aan de leden (uitreiking viering 22 juni in de Ruïnekerk), nadert voltooiing, aan het verzamelen van illustraties wordt nog gewerkt.

Rein van der Sluijs.

Terugblik Najaarsexcursies 2012

Voorafgaand aan onze eerste excursie naar molen “**de Philistein**” op **29 september** had het de hele week gehooisd. Bovendien was de ons bekende weg via de weilanden van boer de Waard afgesloten door schrikdraad. Gelukkig bleek er een nieuw pad langs de dijk van de Berger Ringvaart te lopen, maar ook dat pad was erg modderig en er waren nogal wat hekken om over heen te klauteren. Maar de dag zelf werd het plotseling prachtig weer: zonnig en winderig. Voor molenaar Gerard van Wieringen, oud bewoner Theo Hof en mijzelf als organisator van de excursie, was het een prachtig gezicht de groepen deelnemers (140) aan te zien komen over de dijk.

De wieken van de molen draaiden hard rond en maakten veel lawaai; het uitzicht over de zonnige polders was prachtig; Hollandser kon de dag haast niet zijn. Voor de molen stonden de klapstoeltjes waar over de historie van de molen, de werking ervan en het wonen op de molen werd verteld en natuurlijk mochten we ook even binnen kijken. Onbedoeld werd deze excursie haast een avontuur, waar we met veel plezier op terug kunnen kijken.

Onze gedachte was: weet iedere Bergenaar wel genoeg over de historie en de mooie huizen en gebouwen die ons dorp zo rijk is? Met genoeg deskundige gidsen in onze eigen commissie was deze excursie, **een historische wandeling door Bergen op 20 oktober**, niet moeilijk te organiseren. Belangstelling was er weer genoeg; hoewel het weer wat guur was, trokken 120 leden de wandelschoenen aan en werd er enthousiast gereageerd op alles wat ons dorp zoal te bieden heeft.

Totaal verrast waren wij over het aantal leden dat de **Petrus en Paulus kerk** van architect J.C. Leijen **op 10 november** nog eens in zijn oude staat wilde zien. Heel rooms katholiek Bergen gaf acte de presence; er was zelfs een oude kapelaan uit Beverwijk gekomen om de kerk waar hij vroeger gewerkt had, nog eens te bezoeken. De 180 mensen die zich voor de excursie hadden aangemeld werden op twee tijdstippen door koster Cees Ootes verwelkomd. Daarna werd in kleine groepen de kerk bezichtigd; we mochten in alle ruimten en laden kijken; alle schatten van de kerk werden ons getoond. Een groot aantal Bergenaars heeft sinds 1924 kunstschaten aan de kerk gegeven of is acties gestart om de kerk mooier te maken. Dat geeft deze kerk zijn eigen sfeer en maakt het tot een echte Bergense reliek, waarbij de kruiswegfresco's van Jaap Min wel het meest bijzonder zijn.

Marijke Kirpenstijn.

Vooruitblik Voorjaarsexcursies 2013

Op zaterdag 23 en zondag 24 maart brengen we, in de ochtend, weer een bezoek aan de boerderij van Jan en Lia Zwakman. Jan is nog een echte biologische boer met hart voor zijn vak, zoals je die niet veel meer ziet. De excursie begint dan ook in de stal tussen de koeien, waar Jan over zijn passie ‘het boeren’ zal vertellen; ook het zelf kaasmaken zal uit de doeken worden gedaan.

Daarna mogen we de mooie boerderij in, die nog in authentieke staat is, waarbij koffie en koek weer voor ons klaar zullen staan. In de oude stal zal Jan zijn befaamde dia’s laten zien over de prachtige natuur rond de boerderij aan de Roosloot. Een uniek stukje Bergen dat al eeuwen hetzelfde is gebleven. Adres: Wiertdijkje 5.

Zaterdag 13 en zondag 14 april gaan we op de fiets naar het Woud en voor het eerst brengen we ook een bezoek aan Huize Schuylenburg aan de Herenweg, waar belangrijke geslachten en kunstenaars hebben gewoond. We verzamelen om 10.00 uur in de bekende Gasterij, waar Henk Jellema ons meer over het Buurtschap, en Rob Leijen over Schuylenburg, zijn bewoners en de Egmondse School zullen vertellen. Beide dagen kunnen we alleen om 10.00 uur in de Gasterij terecht, zodat het aantal deelnemers beperkt zal moeten zijn. We beloven nu alvast deze excursie in het najaar te herhalen. Verzamelen om 10.00 uur in de Gasterij.

“Oorlogslittekens in het landschap” Fietsexcursie op 18 mei 2013.

In en om Bergen heeft oorlogsgeweld door de eeuwen heen verschillende sporen in het landschap achtergelaten. Het meest in het oog springende oorlogslitteken is natuurlijk de Ruïnekerk midden in het dorp. Deze - toen katholieke - kerk werd verwoest door de Geuzen in 1574 tijdens de *Tachtigjarige Oorlog*, of *Grote Opstand* zoals hij tegenwoordig ook wordt genoemd.

Ruim tweehonderd jaar later, in 1799, vond er in Noord-Holland een bloedige botsing plaats tussen een Engels-Russisch leger en de Frans-Bataafse troepen. In de duinen en in het dorp zelf werd fel slag geleverd, met honderden slachtoffers tot gevolg. Naast een aantal (straat)namen (Russenduin, Fransman, Engelse veld) herinnert het Russisch Monument ons aan deze *Slag bij Bergen*.

De meest-recente landschappelijke littekens dateren uit de *Tweede Wereldoorlog* (1940-1945). Naast het door de Nederlandse regering aangelegde en door de Duitse luchtmacht overgenomen Vliegveld Bergen, hebben de bouwactiviteiten van de Duitse bezetter ter verdediging van de kuststrook veel sporen nagelaten.

In deze fietsexcursie van ongeveer twee uur voeren wij u langs een aantal van deze littekens en vertellen u iets over de achtergronden ervan.

Marijke Kirpenstijn

Beeld & Geluid

In het afgelopen verenigingsjaar werd de digitalisering van de videobanden van de heer Kroon voltooid. Momenteel wordt gewerkt aan digitalisering van geluidsbanden van de Koorvereniging Bergen, waarvan vele concerten in de Petrus en Pauluskerk zijn vastgelegd.

Ook dit is een karwei van lange adem, het werk vordert gestaag. Een ieder die beschikt over geluidsopnamen, van welke aard ook, wordt uitgenodigd zich te melden bij de HVB, zodat, bij gebleken geschiktheid, ook dat digitaal kan worden vastgelegd.

Jaap Schoen.

Open Monumentendag

We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde Open Monumentendag! We hebben 130 mensen op bezoek gehad, waarvan de meesten zeer geïnteresseerd waren. Ook was er bewondering voor de wijze waarop de begraafplaats wordt onderhouden en de informatie die we er over kunnen geven.

Dankzij de energieke inzet van Piet Mooij gedurende de hele dag hebben we alle bezoekers die prijs stelden op een rondleiding/toelichting tevreden kunnen stellen.

Van een van de bezoekers hebben we een oude foto van één van de graven gekregen. De steen van dit graf is indertijd door het prikken met stokken onder het gras gevonden. Om het graf te markeren zijn er toen twee stenen banden langs gelegd. Op de foto is te zien dat het oorspronkelijke graf er exact zo uitzag! Weer een bijzondere ervaring.

Willem Jan Bleys.

Nieuws van de werkgroep Oude Begraafplaats

13 December hebben we het seizoen 2012 afgesloten, een seizoen dat vooral in het teken heeft gestaan van snoeien. In overleg met de gemeente hebben wij de groensingels om de begraafplaats en de groenstroken tussen de grafvelden geschoond van 'wildgroei'. Hulst is teruggesnoeid en met het verwijderen van

lelijke boompjes en struiken hebben we het overblijvende groen ruimte gegeven om mooi uit te lopen.

Volgens plan hebben we (na twee jaar onderzoek en adviezen vragen!) de twee 100 jaar oude grafplanken geconserveerd door ze, op advies van de Rijksdienst voor Monumentenzorg, te impregneren met was en in een grindbed te plaatsen. Een van de grafplanken bleek op de grens van grond en lucht zo slecht dat we hem hebben verstevigd met een eikenhouten plank aan de achterzijde. Het vragen van de nodige adviezen bij deskundigen en het conserveren zelf hebben we kunnen doen dankzij een genereuze gift van Corrie de Grauw, oud wijkzuster in Bergen.

We hebben bij een aantal graven de kettingen vervangen door originele exemplaren, tevoorschijn gekomen in de boerderij van Gré Schouten.

Haast elke donderdagmiddag, en soms ook tussendoor, krijgen we belangstellenden op bezoek, die vrijwel zonder uitzondering zeer geïnteresseerd zijn en bij ons giftenbusje aan het hek vrijgevig stilstaan. We hebben sinds kort zelfs een donateur die jaarlijks een bedrag voor de Oude Begraafplaats zal overmaken.

4 April starten we ons nieuwe seizoen. Tot die tijd is het hek gesloten, maar belangstellenden kunnen de QR-code die we op het informatiebord hebben aangebracht, met hun smartphone scannen en zo extra informatie oproepen.

Willem Jan Bleys

Histon

Schrijven over de geschiedenis van Bergen?

Vindt u het leuk om te schrijven over de geschiedenis van Bergen? Dan is misschien de werkgroep Historisch Onderzoek iets voor u (Histon in de wandeling).

In het winterseizoen komt de werkgroep ongeveer eens per maand bijeen. Zo houdt u contact met andere schrijvers en blijft u op de hoogte van zaken die spelen in de Historische Vereniging Bergen. Er zijn regelmatig lezingen over historische onderwerpen. En er is ook af en toe een excursie.

De voorkeur gaat uit naar werkgroepleden die de stof voor hun artikelen halen uit de archieven. Dat ondersteunen we met een cursus Oud Schrift, gegeven door het Regionaal Archief. Maar dat archiefwerk is niet voor iedereen weggelegd en leuke artikelen over andere onderwerpen zijn natuurlijk ook welkom in de Histongemeenschap.

Artikelen worden aangeboden aan de redactie van de Bergense Kroniek. Die beslist over plaatsing en verzorgt de eindredactie. Meestal zijn de artikelen dan al rondgegaan en besproken binnen Histon.

Onze vaste werkgroeptijd is de donderdagochtend. Dat is zo gegroeid omdat de meeste leden niet meer aan een werkgever gebonden zijn. We komen bij elkaar in het Parkhotel.

Voor meer informatie kunt u het best een mailtje sturen aan gelens@hvb-nh.nl, dan wordt u zo spoedig mogelijk teruggebeld. Direct proberen bij 072-8110022 kan natuurlijk ook, maar mijn beschikbaarheid is vervelend laag en dat zou frustrerend kunnen werken. En er is altijd ruimte voor nieuwe schrijvers en archiefonderzoekers bij Histon!

Herman Gelens

Werkgroepvoorzitter

Website

De Werkgroep Sitebeheer heeft zich in 2012 uitgebreid gebogen over de toekomst van de website. De mogelijkheden en het gebruik in het algemeen nemen toe met een grotere professionaliteit en uitstraling. Momenteel wordt met software gewerkt die zeer vele beperkingen kent, waaronder het decentraal aanbrenge van mutaties.

Daarna heeft de Werkgroep Sitebeheer het bestuur van de HVB geadviseerd om een nieuwe toekomstgeoriënteerde website te laten ontwikkelen, op basis van Wordpress, aan de hand van een daarbij behorend programma van eisen, en ook over te gaan op een andere provider. De komende maanden zal de Werkgroep Sitebeheer klankbord zijn voor de bouwers van de nieuwe website. Contact is gezocht met de coördinator van Histon om vast te stellen of en hoe de binnengekomen vragen van leden en niet-leden op de website kunnen worden gepubliceerd, inclusief de antwoorden.

In onze webwinkel kunt u nog steeds de in het verleden verschenen Kronieken en Themanummers (indien niet uitverkocht) bestellen, alsmede allerlei andere publicaties van de HVB.

Buiten al deze activiteiten wil de Werkgroep zich aansluiten bij sociale netwerken als Facebook en Twitter. De QR-codeontwikkeling is goed uitgekristalliseerd, getuige de QR-code bij de Oude Begraafplaats.

Wij houden ons sterk aanbevolen voor op- en aanmerkingen, niet alleen als het gaat om het uiterlijk en de mogelijkheden op de website, maar vooral ook om de inhoud. Als u vragen heeft over personen of gebeurtenissen uit het verleden van Bergen, kunt u ze stellen via de website: website@hvb-nh.nl

Theo de Graaff, Fred Jostmeijer en Louis Witte, webmasters HVB

PR & Evenementen

e Werkgroep PR & Evenementen staat aan het begin van een druk jaar: Buiten het doen verschijnen van de Nieuwsbladen in het voorjaar en najaar, het organiseren van de Voorjaars- en Najaarslezing, staat dit jaar in het teken van het 20-jarig jubileum van de HVB. Voor dit laatste onderwerp is een speciale commissie samengesteld die vele activiteiten organiseert, waaronder muzikale omlijsting, op 22 juni 2013 doorlopende dia/filmvoorstelling in de Ruïnekerk, een uit 7 delen bestaande prijsvraag, het betrekken van de jeugd, in samenwerking met de Stichting Tijdgeest, bij de historie van Bergen en last but not least de uitreiking van de Canon van Bergen. Dit is een boek dat wordt uitgegeven onder auspiciën van de Werkgroep Redactie en cadeau zal worden gedaan aan alle leden van de HVB.

Stella Schrijver

Jubileum HVB

Zoals u wellicht heeft gezien is de voorbereiding op de viering van het jubileum van onze vereniging begonnen op woensdag 19 november met het eerste deel van de zevendelige prijsvraag, maandelijks te vinden in De Duinstreek, het Bergens Weekblad en op RTV80.

Maar.....we zijn er nog lang niet; vele andere geplande activiteiten worden uitgewerkt en getest op haalbaarheid.

Houdt u alstublieft zaterdag 22 juni a.s. vrij om mee te kunnen delen in de feestvreugde.

Als lid van de HVB kunt u op die dag namelijk uw boek, Canon van Bergen, vanaf 10:00 uur komen afhalen in de Ruïnekerk. Dan beginnen de feestelijkheden. Zo zal er buiten de muzikale begeleiding veel te beleven zijn op en rond het terrein van de Ruïnekerk maar ook in de kerk zelf. Samen met de stichting Tijdgeest is er ook voor en door de jeugd veel te doen. (zie "de Ruïnekerk spreekt" hieronder)

Met deze jubileumactiviteiten zal ook het bestaansrecht en de naamsbekendheid van de HVB een flinke impuls krijgen, wat een mooi startpunt is voor een ledenwerfcampagne op weg naar nog veel meer leden dan de ruim 1500 van nu!

Half mei zal een flyer huis aan huis bezorgd worden waarin alles op een rijtje wordt vermeld.

“De Ruïnekerk spreekt” op zaterdag 22 juni 2013

Stel dat jij je oor te luisteren legt op de muren van de Ruïnekerk, wat zou de kerk dan allemaal te vertellen hebben?

Het wordt een historisch spektakel die zaterdag op het buitenterrein van de Ruïnekerk. Voor alle Bergenaren en speciaal voor kinderen worden historische workshops georganiseerd, geleid door ambachtslieden uit de verschillende periodes vanaf het jaar 900 tot de 20e eeuw.

Ook zijn er die dag demonstraties van ambachtslieden uit diezelfde periodes.

De Ruïnekerk heeft veel te vertellen...en veel te laten zien.....!

Als middelpunt van het dorp en van de gemeenschap hebben de “ogen en oren” van de Ruïnekerk immers alle ontwikkelingen en gebeurtenissen door de eeuwen heen kunnen waarnemen en daar valt heel veel over te verhalen.

In de geschiedenis van de kerk zijn ook een aantal belangrijke fasen en jaartallen. De symbolen en restanten hiervan zijn nog steeds zichtbaar, als je er maar naar zoekt!

Terugkeren in de tijd, in de huid kruipen van je voorouders, getuige zijn, het beleven van de geschiedenis van de Ruïnekerk door de eeuwen heen en het ontdekken van symbolen en restanten, daar zal het de gehele dag om gaan!

Deze dag is een onderdeel van een educatief project voor kinderen ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van de HVB. Het doel ervan is kinderen en hun (groot)ouders te betrekken bij het jubileum en ze ook iets te leren over of laten beleven van de geschiedenis van de Ruïnekerk.

OPROEP

Wij zijn op zoek naar mensen die het leuk vinden om in de week vóór 22 juni historische verhalen te vertellen aan (kleine) groepjes kinderen van de basisschool.

In overleg zullen tijd en locatie worden bepaald.

U kunt zich aanmelden via jubileum@hvb-nh.nl

Najaarsvergadering/lezing

In een vroeg stadium kunnen wij melden dat Fred Jostmeijer, gesteund door o.a. de kennis en fotomateriaal van Piet Mooij en het Regionaal Archief, de najaarsvergadering gaat ‘opluisteren’. Dit onder de titel: “DE BUURT WAARIN WIJ WOONDEN”.

Piet is geboren op Breelaan 25 en Fred heeft vanaf januari 1956 op Breelaan 39 gewoond. Hoofdmoot is de Breelaan van het voormalige station met Bello tot Duinvermaak. Veel veranderde langs deze laan, die ook al op de kaart van Blaeu terug te vinden is. Denk aan nieuwbouw in het begin van de 20ste eeuw en de aanleg en het weer opheffen van de renbaan met stallen.

Jubileum HVB

Zoals u wellicht heeft gezien is de voorbereiding op de viering van het jubileum van onze vereniging begonnen op woensdag 19 november met het eerste deel van de zeventalige prijsvraag, maandelijks te vinden in De Duinstreek, het Bergens Weekblad

Verslag Leden Vergadering op 4 oktober 2012

Aanwezig: N. Weel (voorzitter), G. van Weele (secretaris), M. Ranzijn (penningmeester), alsmede de bestuursleden L. Rothier, J. Schoen, S. Schrijver.

Afwezig: Er is bericht van verhindering ontvangen van de heren R. van der Sluijs, L. Witte, F.D. Zeiler, A. Plug, T. van Eijk, R. Waalewijn, A. Tamis, W.J. Bleys en van mevrouw G. Heemskerk.

Notulen: G. van Weele

Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom op deze Algemene Leden Vergadering voorafgaand aan onze traditionele najaarslezing. Deze vergadering kunnen we zien als een stap naar de volwassenwording van de vereniging. In deze Algemene Leden Vergadering wil het bestuur, zoals vastgelegd in onze nieuwe statuten, zijn begroting en de plannen voor het volgend jaar aan de leden ter goedkeuring voorleggen. Een extra woord van welkom voor Jan Rein Pruntel, die vanuit de werkgroep PR de verschillende verenigingsactiviteiten met de camera gaat vastleggen en mede daarom ook vanavond present is.

Het streven is er op gericht het vergaderdeel kort te houden, zodat de gast spreker van deze avond op tijd met zijn presentatie kan beginnen.

Verslag van de Algemene Leden Vergadering van 29 maart 2012

Het verslag van de Algemene Leden Vergadering van 29 maart roept geen vragen op en wordt door de vergadering goed gekeurd.

Verslag van de Algemene Leden Vergadering van 26 april 2012

Het verslag van de extra Algemene Leden Vergadering die nodig was ter goedkeuring van de gewijzigde statuten, leidt tot de vraag hoeveel leden daarbij aanwezig zijn geweest. Dit blijken er 34 te zijn geweest. Het verslag wordt door de vergadering goed gekeurd onder dankzegging aan de notulist.

Benoeming bestuursleden

De voorzitter stelt de vergadering voor om conform de nieuwe statuten het huidige bestuur in zijn geheel te benoemen tot bestuur van de vereniging. Binnen het bestuur zal een nieuw rooster van aftreden worden afgesproken op een zodanige wijze dat vervanging van bestuursleden gelijkmatig in de tijd wordt gespreid. De vergadering gaat hiermee akkoord.

Begroting 2013

De penningmeester licht een aantal posten van de begroting nader toe. Zij benadrukt het belang van de post “Meer mag ook” waarbij leden bovenop hun contributie iets extra overmaken. Zij wil deze leden daar extra voor bedanken want het geld is hard nodig, mede in verband met de jubileumviering volgend jaar. Wij willen de leden dan verrassen met een cadeau waarvoor we overigens nog druk op zoek zijn naar sponsors om dit mogelijk te maken. De vergadering gaat akkoord met de voorgelegde begroting.

Op dit moment tellen we 1507 leden. Barbara Jensen heeft aangegeven te willen stoppen met de ledenadministratie. Inmiddels heeft Annie Vlaar zich bereid getoond een groot deel van het betreffende werk op zich te nemen.

Plannen voor 2013

Voor de voorgenomen activiteiten in 2013 verwijst de voorzitter naar het Nieuwsblad waarin een en ander is verwoord.

Als aanvulling daarop kan Jaap Schoen melden dat Jan Roosloot afscheid heeft genomen van Beeld en Geluid. De afstand tussen zijn huidige woonplaats en Bergen maakt het tot een onhandige combinatie.

Van de Oude Begraafplaats kan nog gemeld worden dat in overleg met de gemeente er bij het reguliere onderhoud meer aandacht komt voor het snoeien. De hulsthagen worden verjongd zodat het hagen blijven. De hagen rond de RK-velden zijn door de gemeente aangevuld met jonge boompjes. Deze moeten door verdere vormsnoei weer het oude karakter krijgen van hagen ter afscherming van de RK-velden. Op de open monumentendag werden 130 bezoekers geteld. Van de Redactie kan nog gemeld worden dat Steven de Wit het redactie-secretariaat blijft voeren, maar dat de externe contacten worden waargenomen door Rein van der Sluijs.

Voor 2013 wordt gedacht aan een Themanummer in januari, een voorjaarskroniek in april, de canon van Bergen in juni en een najaarskroniek in november. Van de Werkgroep Excursies valt te melden dat voor de komende excursie naar de Philisteinse molen er 140 aanmeldingen zijn, voor de historische wandeling door Bergen 120 aanmeldingen en voor de Petrus en Pauluskerk 170 aanmeldingen.

Van de website kan gemeld worden dat deze komend jaar vernieuwd zal worden. Hij gaat er nog mooier en vereniging-vriendelijker uitzien.

Rondvraag

Nico Ris vraagt zich af of de geplande tentoonstelling “Verzamelingen van Bergen” niet gecombineerd kan worden met het 20-jarig jubileum. Helaas is dat organisatorisch niet mogelijk. Deze tentoonstelling is voorzien voor 2015.

Fred Jostmeijer meldt dat er voor het jubileumjaar een aanbod ligt van Piet Mooij en hem zelf voor een presentatie onder het motto “De Breelaan van Stationsstraat tot Vinkenbaan”.

Dit aanbod wordt in dank aanvaard.

Bob van Raalte vestigt de aandacht op het 100-jarig bestaan van het Van Reenenpark in 2013. Hij vraagt zich af of de HVB daar iets aan doet. Het blijkt dat in de voorjaarskroniek daar aandacht aan wordt gegeven.

De penningmeester meldt tot slot dat de acceptgiro's later verstuurd zullen worden dan gebruikelijk in verband met de overgang van de ledenadministratie van Barbara Jensen naar Annie Vlaar.

Sluiting

Om dat er verder geen vragen of opmerkingen meer zijn, sluit de voorzitter de vergadering. Hij stelt tevreden vast dat dit huishoudelijk deel in 20 minuten is afgerond en hij geeft graag het woord aan Simon Giling voor zijn presentatie “Schilders in en rondom Bergen”.

Balans per 31 december 2012

Activa	2012	2011
<u>Liquide middelen</u>		
Kas	€ 367	€ 56
Rabobank rek.courant	6.441	-84
Rabobank deposito	50.816	47.376
ING	538	53
Kruisposten	<u>0</u>	<u>500</u>
	58.162	47.901
<u>Overige vorderingen</u>		
Debiteuren	0	48
Voorraad	0	168
Vooruitbetaalde kosten	0	302
Overlopende posten	0	0
Te ontvangen rente	<u>978</u>	<u>939</u>
	978	1.457
	€ 59.140	€ 49.358
<u>Passiva</u>		
<u>Eigen vermogen</u>		
Kapitaal per 1 januari	€ 39.368	€ 37.645
Resultaat	<u>-1.044</u>	<u>1.723</u>
Kapitaal per 31 december	38.324	39.368
<u>Voorzieningen</u>		
Reservering Themanummer	5.450	0
Reservering tentoonstelling	1.500	1.000
Reservering jubilea	8.582	7.182
Schenking best. Oude Begraafplaats	<u>233</u>	<u>1.650</u>
	15.765	9.832
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren	4.949	86
Te betalen kosten	48	27
Vooruitontvangen contributie	<u>54</u>	<u>45</u>
	5.051	158
	€ 59.140	€ 49.358

Financieel verslag

Resultaatoverzicht 2012, balans per 31 december 2012. Het afgelopen boekjaar werd afgesloten met een negatief saldo van € 1.045 en een eigen vermogen van € 38.324.

Toelichting op de posten:

“Meer mag ook”: wij zijn de betrokken leden weer zeer erkentelijk voor dit extraatje.

Straatnamenboek: nog steeds verkopen we straatnamenboeken. Per 1 januari stond er nog een bedrag van € 168 op de balans. We hebben in 2012 voor € 480 aan straatnamenboeken verkocht, wat betekent dat we in 2012 nog maar € 168 ten laste van de voorraad brengen, en dat de overige verkoopopbrengsten van € 312 nu en in de volgende jaren binnen de exploitatie valt en zal vallen..

Webwinkel: ons geheel assortiment aan Kronieken, Themanummers, boeken, prachtige kaarten van o..a. Blauw zijn te koop in de Webwinkel van de HVB wat in 2012 resulteerde in een verkoop van € 196.

Themanummer: het was de bedoeling om in 2012 een Themanummer uit te geven. Echter de redactie heeft er voor gekozen om het Themanummer door te schuiven naar 2013. Daarom hebben we het begrote bedrag 2012 via de balanspost reservering Themanummer, doorgeschoven naar 2013.

Jubilea: we hebben € 1440 ten laste gebracht van de exploitatie en toegevoegd aan de reservering jubilea. Zoals u elders in het Nieuwsblad kunt lezen wordt het 20- jarige jubileum een groot festijn. Met onze reservering redden we het niet. Sponsors voor het jubileum begroeten wij dan ook van harte.

Tentoonstelling: in principe willen we één keer per vijf jaar een tentoonstelling organiseren. Voor deze tentoonstelling hebben we € 500 toegevoegd aan de reservering.

Schenking Oude begraafplaats: de geplande kosten voor de Oude Begraafplaats hebben we direct ten laste gebracht van deze balanspost.

Resultaat: we sluiten het boekjaar af met een verliespost van € 1.045. We zijn voor 2013 dan ook erg blij met de contributieverhoging die per 1 januari 2013 is ingegaan.

Marry Ranzijn,
Penningmeester.

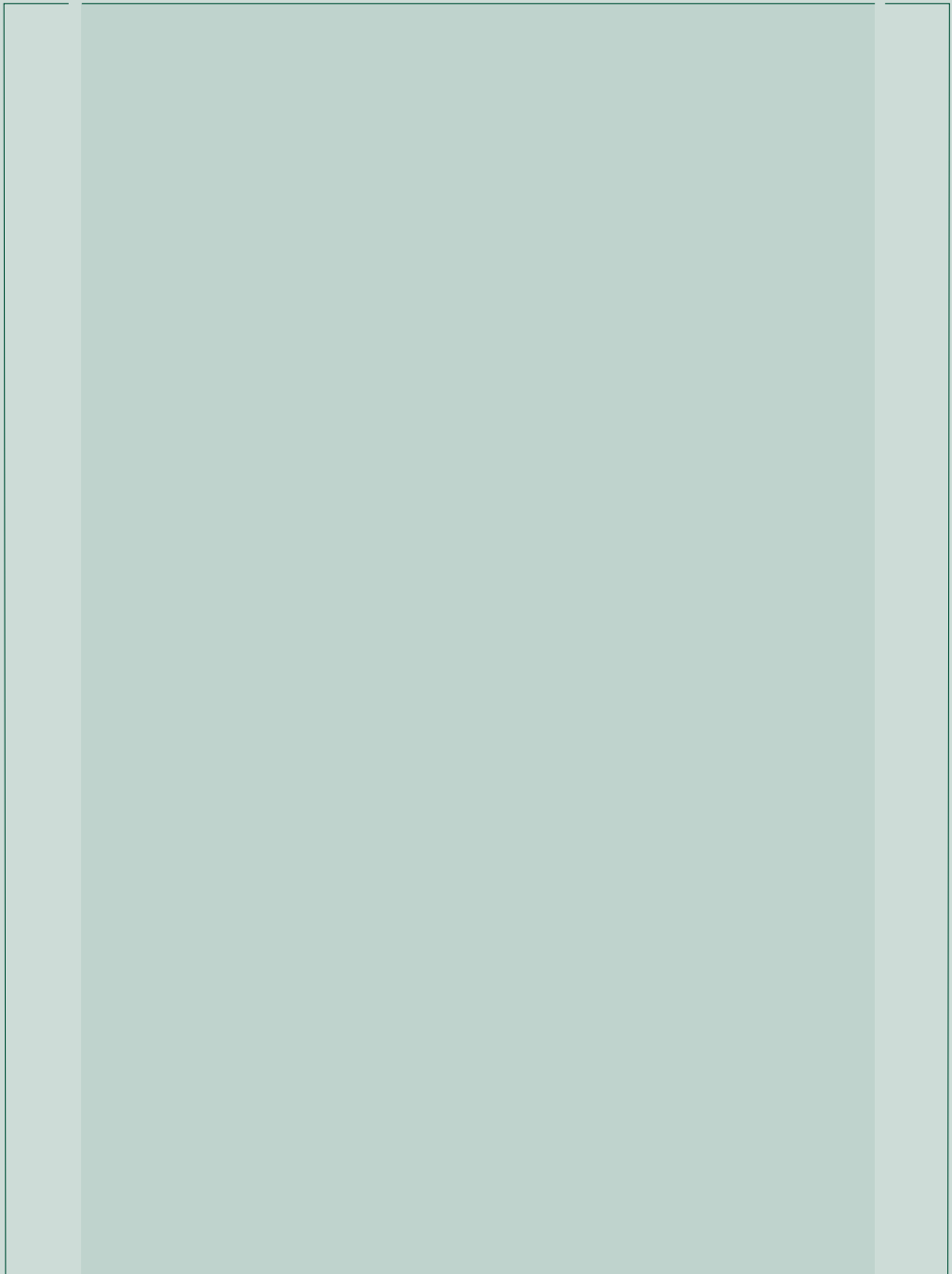
Historische Vereniging Bergen NH

Winst/verliesrekening per 31 december 2012

	Begroting 2012	Resultaat 2012	Begroting 2013	
Opbrengsten				
contributies	€ 22.500	€ 23.344	€ 25.000	
meer mag ook	<u>3.500</u>	<u>3.537</u>	<u>3.000</u>	
Contributies	26.000	26.881	28.000	
verkopen straatn.boek	300	480	300	
t.l.v. de voorraad	<u>-170</u>	<u>-168</u>	<u>0</u>	
Straatnamenboek	130	312	300	
donaties	150	150	150	
verk. kronieken/themanumm.	800	536	400	
verkoop webwinkel	300	196	300	
verkopen overige	<u>50</u>	<u>191</u>	<u>50</u>	
Overige	1.300	1.073	900	
Totale opbrengsten	€ <u>27.430</u>	€ <u>28.266</u>	€ <u>29.200</u>	
Kosten				
kroniek vormg/drukkst.	€ 9.500	€ 9.623	€ 10.000	
kroniek redactiekosten	700	888	700	
kroniek verzendkosten	<u>700</u>	<u>772</u>	<u>700</u>	
Kronieken	10.900	11.283	11.400	
reservering themanummer	5.000	5.000	0	
themanummer verzendkosten	350	350	0	
themanummer overige kosten	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>0</u>	
Themanummer	5.450	5.450	0	
nieuwsblad drukwerk	1.300	1.397	1.500	
nieuwsblad overige kosten	100	95	150	
nieuwsblad verzendkosten	<u>200</u>	<u>310</u>	<u>350</u>	
Nieuwsblad	1.600	1.802	2.000	
excursies	1.000	1.297	1.100	
histon	1.000	785	1.000	
ledenbijeenkomsten	2.400	3.364	2.600	
vastleggen beeld/geluid	200	106	200	
scholenproject	200	0	200	
Canon van Bergen	0	92	1.000	
PR commissie	0	0	500	
steunpilaren	400	489	600	
verspreiding	<u>300</u>	<u>262</u>	<u>350</u>	
Activiteiten	5.500	6.395	7.550	
leden administratie	700	1.073	700	
WA /bestuursanspr.verz.	650	686	700	
vergaderkosten bestuur	400	297	600	
reservering jubilea	1.400	1.400	5.000	
reservering tentoonstelling	500	500	700	
rente en kosten bank	-600	-605	-650	
ledenwerving	100	0	100	
kosten antwoordnummer	100	331	150	
algemene kosten	450	644	600	
onvoorzien	<u>280</u>	<u>55</u>	<u>350</u>	
Algemene kosten	3.980	4.381	8.250	
Totale kosten	€ <u>27.430</u>	€ <u>29.311</u>	€ <u>29.200</u>	
RESULTAAT	€ <u>0</u>	€ <u>-1.045</u>	€ <u>0</u>	

HISTORISCHE VERENIGING BERGEN NH

HISTORISCHE VERENIGING BERGEN NH

Bestuur

Voorzitter	Niek Weel
Secretaris	Guillaume van Weele
Penningmeester	Marry Ranzijn
Lid en vice-voorzitter	Rein van der Sluijs
Lid	Leo Rotthier
Lid	Jaap Schoen
Lid	Stella Schrijver
Lid	Louis Witte
Lid	Vacature

Werkgroepen

Beeld en Geluid
Beheer Oude
Begraafplaats
Excursies
Historisch Onderzoek
PR en Evenementen
Redactie Kroniek
Verspreiding drukwerk
Website

Coördinator

Jaap Schoen
Willem Jan Bleijs
Leo Rotthier
Herman Gelens
Stella Schrijver
Rein van der Sluijs
Lau Vrasdonk
Fred Jostmeijer

Portefeuillehouder namens het bestuur

Jaap Schoen
Niek Weel
Leo Rotthier
Stella Schrijver
Rein van der Sluijs
Marry Ranzijn
Louis Witte

Redactieadres Bergense Kroniek en Themanummers

Dokter Van Peltlaan 20, 1861 KC Bergen NH

Website HVB

www.hvb-nh.nl of www.historischeverenigingbergen.nl

Secretariaat

Antwoordnummer 86174
1860 VB Bergen NH
Tel: 072 58 96 881
E-mail: secretaris@hvb-nh.nl

Ledenadministratie

Barbara Jensen / Annie Vlaar
Antwoordnummer 86174
1860 VB Bergen NH
Tel: 072 58 162 67
E-mail: ledenadministratie@hvb-nh.nl

Portefeuillehouder

Marry Ranzijn